

1. De aanval

Het brandhout is nu echt op, ziet Dávid. Vader heeft de laatste houtblokken in de kachel gegooid. De *pjetsj*, de Oekraïense houtoven, straalt met haar intense warmte Dávid in het gezicht. De *pjetsj* staat in het midden van de woonkamer. Het gordijn dat de kamer van de keuken scheidt, is aan kant geschoven. Vanaf een veilige afstand aan de keukentafel observeert Dávid zijn vader. Vader ligt als een uit graniet gehouwen beeldhouwwerk boven op de kachel. Hij is in *zapoj*, een dronkenmanslaap. Soms duurt die kort, soms enkele dagen. Vaders borstkas gaat met iedere ademteug licht schokkerig omhoog. Hij snurkt hard. Drankflessen liggen kriskras op de grond, alsof ze uitgespuwd zijn door de houtoven. Vader ziet er zelfs in zijn slaap oersterk uit, maar ook oud. Het haar bij zijn slapen is al helemaal grijs, maar de golven boven op zijn hoofd zijn nog hoofdzakelijk zwart.

Dávids gedachten dwalen verder. In de winter, als het buiten vriest dat het kraakt, is het heerlijk om op een warme oven in slaap te vallen. Zeker als moeder eerst in die oven brood gebakken heeft. Dan hangt de geur van vers brood in huis. Na een paar dikke sneden brood met spek, is het heerlijk om in de kamer in slaap te vallen, zittend tegen de kachel, met een paardendeken over je benen. De manier waarop vader de houtoven gebruikt, ervaart Dávid als heiligschennis. De magie van deze plek is al jaren verdwenen.

Moeder zit naast hem. Ze veegt een blonde haarsliert uit haar ogen en staat op. Dan zet ze de tweeling in de kinderstoel. Vlad aan het hoofd van de tafel – vaders plek – en Darko aan de andere kant naast

haar. Vader eet toch niet mee. Dávid bekijkt het ontbijt dat klaarstaat. Vlad krijgt pap en Darko kauwt op een stuk oud brood. Voor hem valt er weinig te kiezen. Brood met schimmel, wat gerookt varkensspek en waterige koffie staren hem treurig aan. Moeder zwijgt, terwijl ze de tweeling voert.

‘Is vader weer zijn roes aan het uitslapen?’ probeert Dávid het gesprek op gang te brengen.

‘Het is gisteren laat geworden’, antwoordt moeder ontwijkend. Ze kijkt hem niet aan. Dat doet ze altijd als ze ergens liever niet over praat. Maar die lege groene drankflessen en vaders gesnurk zeggen meer dan duizend woorden.

‘Dus vandaag sta ik er weer alleen voor?’ Het is meer een opmerking dan een vraag. Dávid giet de beker lauwe koffie achterover, breekt een stuk brood af en steekt het met een stuk spek in zijn mond. Dan schuift hij zijn stoel naar achteren en staat op. Hij knijpt Darko speels in de wang. Darko moet lachen en verslikt zich. Vlad giechelt en gooit zijn paplepel in Dávids gezicht. Grinnikend poetst Dávid met zijn mouw zijn gezicht schoon.

Mopperend raapt moeder de lepel van de grond en veegt hem schoon aan haar vale blauwe schort.

Dávid propt het laatste stuk brood in zijn mond. Het werk wacht. In de bijkeuken trekt hij zijn overall en laarzen aan. Dan beent hij over een modderig pad naar de varkensschuur.

De varkens ruiken zijn komst. In de schuur wordt hij ontvangen met oorverdovend lawaai. ‘Jullie zijn in ieder geval spraakzamer’, gromt hij.

Bah! Varkens voeren en stallen schoonmaken. Als de dag van gis-

teren herinnert hij zich de opmerking van vader. ‘Je moet thuis komen werken. Je schooltijd is voorbij.’ Hij had net zo goed kunnen zeggen: Vandaag eindigt je toekomst.

Meteen sloegen zijn gedachten op hol: geen groep 9 meer, geen groep 10, geen toelatingstesten voor de universiteit, geen medicijnenstudie. De droom om dokter te worden was vervlogen met die ene opmerking: Je schooltijd is voorbij. Op die dag begon zijn ‘schitterende’ carrière als varkensboer.

Zelfs de schooldirecteur kon vader niet overtuigen. Meneer Mystowski was onder de indruk van Dávids intelligentie. Voor hem was duidelijk dat Dávid ooit een groot geleerde zou worden. De directeur hield er niet van als mensen niet luisterden naar zijn adviezen. Hij heeft nog een poging gedaan om Dávid terug op school te krijgen. Een dappere poging, dat moet Dávid hem nageven. Hij heeft vader opgezocht op de boerderij. De reis alleen al, midden in de winter, was een grootse prestatie. Met de auto is het twintig minuten aanmodderen vanaf Snizjne, de plaats waar meneer Mystowski zijn school runt. Met zijn oude Lada was meneer Mystowski het erf op komen scheuren. Dávid was net op weg naar de varkensschuur. Hij moest een kleine noodsprong maken om niet geschept te worden. De modderspatten zorgden voor extra vlekken op zijn overall. Hij nam het de directeur niet kwalijk. De beste man had altijd haast. Je moest hem gewoon nooit in de weg lopen. De directeur smeedt de deur open en stapte uit. Met driftige passen liep hij vrijwel direct tegen de vuist van vader aan, die op de herrie van zijn ongenode gast afgekomen was. Vader is een man van weinig woorden en overtrof meneer Mystowski in zijn drift. Meneer Mystowski had simpelweg een slechte dag uitgekozen.

Vader was nuchter en de slag was raak. Zierend van woede vertrok meneer Mystowski. Hij schreeuwde: ‘Hier hoor je meer van, Boris Melnik!’ Een diep bandenspoor in de modder achterlatend, vertrok hij. Dávid heeft nooit meer iets van hem vernomen.

Dávid haat zijn werk. Eén hardwerkende varkensboer kan het best in zijn eentje af. Varkens fokken en voeren is zo moeilijk niet. Maar vader is lui, aartslui. Het enige wat hij doet, is de opbrengst van de fokkerij verkwisten aan drank. Op zomerse dagen ligt hij laveloos op de meest vreemde plekken rond de boerderij, soms dagenlang. ‘s Winters en in de lente heeft de *pjetsj* zijn voorkeur.

En moeder zwijgt bij dit alles. Ze is niet meer zo sterk en veerkrachtig als twee jaar geleden. De geboorte van de tweeling heeft haar alle energie gekost. Ze ziet er broos en geknakt uit. Haar blonde haar wordt met de dag grijzer. Ze lijdt onder het gedrag van de man die ze ooit liefhad.

Zelfmedelijden verlamt hem. Wie op deze wereld is er op zijn vijftiende zo ellendig aan toe?

‘Kom op, varkensboer’, praat hij zichzelf moed in, ‘aan de slag!’

Een grote beer dreunt hard tegen het houten schot van zijn hok. Het klinkt alsof een pistoolschot afgaat. Een houten plank schiet los en veert heen en weer. De lange roestige spijkers worden zichtbaar. Na het voeren zal hij de plank vasttimmeren, neemt hij zich voor. Het beest zal nog een keer ontsnappen, als het hiermee doorgaat.

Even later staat hij met een emmer voer bij een zeug en haar biggetjes. Ze zijn net geboren. Ze buitelen over elkaar heen om aan

moedermelk te komen. De moeder staat alleen voor de opvoeding van haar kroost. Ze ligt ondanks al het getrappel van de kleintjes rustig in het stro met de ogen gesloten. Vliegjes dansen om haar ogen. Een paar dikke vliegen landen op de binnenkant van haar oor en kruipen de gehoorgang binnen. Ze beweegt vinnig haar oren. De vliegen zijn er niet van onder de indruk. De zeug ondergaat het ongenadig kriebelen passief. Gelukkig is het mannetje er nu niet bij. Hij zou met voedertijd de biggetjes omverlopen. Eigenlijk zijn varkens net mensen. Of ... zijn mensen net varkens?

Na het voeren loopt Dávid naar de gereedschapskist die naast de silo met varkensvoer staat. De cilindervormige toren is nog maar voor een klein deel gevuld met brokken. Waar denkt vader nieuw voer vandaan te halen? Van welk geld?

Ergens achter zich hoort hij gekraak. Maar hij schenkt er geen aandacht aan. Waar is de hamer nou weer? Waarom ligt hier nooit iets op zijn plek?

Woest gesnuif klinkt achter hem. Dávid draait zich om en schrikt zich wezenloos. Hij staat oog in oog met de gevaarlijkste beer van de hele veestapel. De beer van het pistoolschot.

Verlamd van schrik staart Dávid met wijd open ogen naar het beest. Zijn hart bonst wild en het bloed suist in zijn oren. Hij slikt en doet heel langzaam een paar passen naar achteren. Dan struikelt hij over een schep en valt op zijn rug. Zijn hoofd stoot hard tegen de muur. Een felle pijn schiet door hem heen.

De beer komt dreigend dichterbij; de kop naar beneden, zijn bek wijd open. Zijn kleine kraalogen fonkelen fel in zijn woeste kop. De scherpe hoektanden grijnzen Dávid angstaanjagend aan.

Slagtanden zijn het. Die tanden zijn nooit plat afgeslepen, zoals had moeten, flitst het door hem heen. Dit wordt zijn einde.

Dávid sluit zijn ogen en schreeuwt. ‘Help! Vader, help!’

Een slag tand doorboort zijn laars. Het rubber van de laars knelt strak tegen zijn huid. Met een woeste poging probeert Dávid zijn been los te rukken. Tegelijkertijd strekt hij zich uit om de schep te bemachtigen, waarvan hij het koude metaal in zijn rug voelt drukken. Maar het beest sleept zijn buit weg voor Dávid zijn wapen te pakken heeft. Met lede ogen ziet hij dat de afstand tot de schep onoverbrugbaar is geworden. De beer sleept hem de stal door alsof hij een afgedankte lappenpop is. Met zijn armen stuurt hij bij, zodat hij niet overal tegenaan botst. Het varken loopt zijn ronde in de stal als een caesar die in Rome zijn triomftocht houdt.

‘Help!’ schreeuwt Dávid. De wereld tolt om hem heen. Zijn schreeuw gaat op in het koor van varkensgegil dat is losgebarsten.

Even voelt hij de druk om zijn been minder worden. Meteen grijpt hij zijn kans. Hij trapt zich uit zijn laars en krabbelt overeind. Naar adem snakkend staat hij op. De beer kijkt even verbaasd naar de doorboorde laars die aan zijn slag tand bungelt. Maar hij laat zijn prooi niet zomaar gaan. Opnieuw gaat zijn kop naar beneden en doet hij een aanval.

Zigzaggend rent Dávid voor het beest uit. Het is een ongelijke strijd. Tot zijn schrik voelt hij de ruwe, stugge haren van de varkenskop tegen zijn been. Razendsnel duikt hij naar de grond, bang om opnieuw gesprietst te worden. Hij grijpt de schep en met een handige zwaai mept hij met het platte ijzer op de kop van het beest. Even schudt het varken zijn kop. Dan zet het zijn aanval door.

Dávid vliegt de lucht in. Met een harde smak belandt hij op de vloer. De greep om zijn wapen verslapt. Even is hij versuft. Bloed doordrenkt zijn gescheurde broek, maar hij voelt niets. Nog niet. 'Pa, ma, help me toch!' brult hij.

Weer haalt hij uit met de schep. En nog eens. Het varken blijft grommend en met wijd open bek op veilige afstand staan. De scherpe, gele tanden zijn nog steeds als pijlpunten op hem gericht.

Opeens laait de woede in Dávid op. Hij zal dat beest laten zien wie de baas is! Hij komt overeind en heft de schep tot boven zijn hoofd. Woest haalt hij uit. Halverwege de slag stuit de schep op weerstand. Een vlammeende pijn schiet door Dávids schouder.

Er klinkt een oorverdovend geraas. De klep voor de opening van de silo is geraakt en schiet uit zijn scharnieren. Het laatste voer stroomt met donderend geraas door de nauwe opening. Dávids voeten raken bedolven door het neerrazend voer.

Het varken schrikt en deinst achteruit. De varkensstal verandert in een heksenketel. Alle varkens lijken hun aanvoerder aan te moedigen in zijn opstand tegen hun meester.

'Wat is hier aan de hand?' Een man op blote voeten stormt binnen. Vader! Hij heeft een grote knuppel in zijn hand. Hij overziet meteen het slagveld en knuppelt de grote beer richting een leegstaand hok. Daarna smijt hij de deur dicht en vergrendelt hem. Het zweet gutst van zijn gezicht.

'Kun je dan ook niks!' foetert vader. Zwaaiend met zijn stok loopt hij naar Dávid.

Dávid hinkelt uit de voerhoop en slaat het voer van zijn overall. Vaders oog valt op zijn gewonde been. Hij wijst met zijn stok naar

de bloederige plek onder de scheur. Er zit varkensvoer aan vast gekleefd.

‘Ga zitten. Ik zal je verbinden. Daarna ruim je deze rommel op en ga je je moeder helpen. Ze is weer tegen bomen aan het praten’, zegt hij spottend. Vader diept een vieze zakdoek op uit zijn broekzak en drukt de wond ermee dicht. Met een stuk touw knoopt hij de zakdoek stevig tegen het been. Dávid bijt op zijn tanden en bekijkt het vieze wondkompres.

‘Hier krijgt een mens pas echt dorst van’, mompelt vader. Dan verdwijnt hij.

Moeizaam strompelt Dávid overeind. Een dieprode kleur dringt door de zakdoek heen. Gelukkig was de laars het voornaamste slachtoffer. Voorzichtig probeert hij zijn laars weer aan te trekken. Het lukt hem niet. Hij hinkelt naar de uitgang. Hij zal de laarzen van vader gebruiken. Die zijn iets groter en hij gebruikt ze toch niet. Dávid trekt ze aan en bekijkt zichzelf. Het kompres zit half verscholen achter het rubber van vaders laars. De rode vlek wordt niet groter. De pijn valt hem mee.

Stomme varkens, mompelt hij. Weer wordt hij boos. Vader zou van iedere beer de tanden vijlen. Net zoals hij het houten schot van het varkenskot zou repareren. Dit vergeeft hij vader niet, zelfs niet nu hij hem gered heeft. Als vader iets overkomt, zal hij degene zijn die lacht om zijn ongeluk. Hij zal dan geen doekje voor het bloeden aanbieden!